

NOORD-HOLLAND

MINDER IK, MEER WIJ

Verkiezingsprogramma 2023-2027

Programmacommissie

Heleen Keur (voorzitter)
Lisette Sijm (ondersteuning)
Maarten Haverkamp
Marc Wit
Niek Wijmenga
Dennis Heijnen (adviseur)

Met dank aan alle organisaties die input hebben aangeleverd, waaronder:

Alliander, Dorpswerk NH, Bouwend Nederland, BPD Bouwfonds, Dreigend Woningtekort in NH, Economisch Forum NH, ElaadNL, Evofenedex, De Groene Combinatie, De Groene Organisaties (Natuurmonumenten, Greenpeace, Milieudefensie, Natuur & Milieu, Vogelbescherming), GroenLeven, Koninklijke Metaalunie, KNVB, Landschap NH, Liander, LTO Noord, Natuurmonumenten, Nederlandse Jagersvereniging, Rover, Seed Valley, Staatsbosbeheer, Team Sportservice.

Redactie: Bo-Anne van Egmond

ONZE VOORSTELLEN VOOR EEN BETER NOORD-HOLLAND

Onze visie	5
I Wonen en landschap	8
II Landbouw, natuur, milieu en water	12
III Klimaat en duurzaamheid: de energietransitie	17
IV Mobiliteit	21
V Economie en toerisme	25
VI Cultuur en zingeving	28
VII Financiën en bestuur	32
Speerpunten per regio	35
Regio Alkmaar	
Regio Amstelland-Meerlanden	
Regio Amsterdam	
Regio Gooi- en Vechtstreek	
Regio IJmond	
Regio Kop van Noord-Holland	
Regio West-Friesland	
Regio Zaanstreek-Waterland	
Regio Zuid-Kennemerland	
Afkortingenlijst	43

DENNIS HEIJNEN

LIJSTTREKKER CDA NOORD-HOLLAND

ONZE VISIE

Kansen benutten en problemen voorkomen (óf zo snel mogelijk oplossen), dat is wat Noord-Hollanders verwachten van een provinciebestuur. Een bestuur dat naast mensen staat, meedenkt en vertrouwen tussen overheid en inwoner herstelt. Zeker nu in Noord-Holland de crises zich opstapelen. Neem de woningnood, de klimaat- en energie(distributie)crisis, het stikstofprobleem, de toenemende kloof tussen arm en rijk en tussen mensen die meekomen en afhaken. Maar denk ook aan de knelpunten in het verkeer en een remmende economie omdat er krapte is op de arbeidsmarkt.

Had het provinciebestuur van Noord-Holland dit kunnen (helpen) voorkomen en sneller kunnen werken aan oplossingen? **Ja**. Het roer moet om. Het CDA zet zich als partij van de verbinding in voor een nieuwe provinciale overheid zoals die behoort te zijn: midden in de samenleving, dienstbaar en daadkrachtig.

Een stem op het CDA is een stem voor **verbinding: omzien naar elkaar.**

We moeten goed zorgen voor de mensen en de omgeving om ons heen. Bij het CDA geloven we dat we niet alleen voor onszelf op de aarde rondlopen. Iedereen doet mee, ongeacht afkomst, geloof, geslacht, geardeheid, opleiding, woonplaats of welke reden dan ook waardoor mensen van elkaar verschillen. Een samenleving kunnen we alleen zijn als we het samen doen. Het CDA wil dat je verbonden blijft met je sportvereniging, je geloofsgemeenschap, je buurt, je wijk, je oma om de hoek, je ouders of kinderen en je vrienden. En als je wel verder weg woont, gaat het CDA ervoor dat je je sociale contacten en favoriete plekken makkelijk kunt blijven bereiken, zowel digitaal als fysiek. Dat er vrijheid is om je te kunnen vestigen waar je je thuis voelt. Het is daarvoor nodig dat steden en dorpen zich kunnen ontwikkelen, met behoud van groen en recreatiemogelijkheden. Maar ook met af en toe een extra woonwijk aan de rand van de gemeente.

Een stem op het CDA is een stem voor **dienstbaarheid: niet tegen, maar met elkaar.**

Qua woningbouw heeft de provincie Noord-Holland met eigen beleid gemeenten belemmerd om te kunnen bouwen (bijvoorbeeld door Bijzonder Provinciaal Landschap en de stikstofrem). Weer vier belangrijke jaren verloren om met name jongeren en ouderen te helpen die graag zelfstandig willen wonen in hun vertrouwde omgeving en om buurten, dorpen en steden leefbaar te houden. We hebben een grote verantwoordelijkheid om de wereld beter achter te laten voor de volgende generaties. Niet opgelegd vanuit allerlei regels bovenaf, maar vanuit een intrinsiek besef dat waarden en normen onze samenleving vormgeven. Gemeenten en provincie moeten elkaar helpen in plaats van tegenwerken. Hetzelfde geldt voor de (agrarische) ondernemers, waarmee we samen willen bouwen aan een schone toekomst waar een eerlijke boterham te verdienen is. Juist de provincie is de bestuurslaag waar mogelijkheden liggen voor verbinding. Onze ambitie is een verantwoordelijke provincie die faciliteert en naast inwoners en gemeenten staat. Alleen samen komen we verder.

Een stem op het CDA is een stem voor **daadkracht**: durven te doen.

Gebrek aan empathie voor wat er speelt in de samenleving en gebrek aan daadkracht, maken de politiek afstandelijk en onbetrouwbaar. Het CDA wil een provinciebestuur dat niet alleen zegt problemen op te willen oplossen, maar er in de praktijk ook voor gaat. Het CDA staat midden in de samenleving en ziet waar inwoners, ondernemers en organisaties mee worstelen. Daarom vinden we het juist zo belangrijk dat problemen opgelost worden. Politiek met daadkracht betekent uitdagingen aanpakken. Hoe we dat doen, lees je in ons verkiezingsprogramma. Wij doen concrete en haalbare voorstellen om het provinciaal beleid om te gooien:

- De woningnood heeft voor ons de allerhoogste prioriteit: we **bouwen** meer aantrekkelijke, duurzame en leefbare woonwijken, met passende woningen. Hoe? Zie hoofdstuk 1.
- Wij willen de agrarische sector in Noord-Holland toekomst bieden. Met respect voor de **natuur en de boer**, een realistisch verdienmodel, duidelijke en eerlijke milieuregels en een goed toekomstperspectief. Op welke manier we dit doen? Lees hoofdstuk 2.
- We hebben met voorsprong het meest ambitieuze en realistische plan voor **energie en klimaat**: we bouwen nieuwe, innovatieve energiecentrales en zetten vol in op alle vormen van besparing en verduurzaming. Het kan! Lees hoe in hoofdstuk 3.
- Het is een sprookje dat mensen zich minder verplaatsen: mensen willen elkaar nu eenmaal ontmoeten. We innoveren ons **vervoer** en lossen onveilige en ongezonde verkeersknelpunten op. Hoe ziet dit eruit? Ga dan naar hoofdstuk 4.
- De tekorten op de **arbeidsmarkt** in de techniek, de bouw, de zorg en tal van andere sectoren, pakken we aan met gerichte vervulling van vacatures. In hoofdstuk 5 lees je onze aanpak voor financiën en bestuur.
- Cultuur is een basisbehoefte en wordt wat ons betreft weer een kerntaak van de provincie. Onze ambitie is een inclusieve samenleving, met toegankelijke **kunst en cultuur** voor iedereen. In hoofdstuk 6 gaan we hier dieper op in.
- Het CDA wil een **dienstbare en ondersteunende overheid**. De rol die volgens ons is weggelegd voor de provincie, lees je in hoofdstuk 7.

Met deze visie en ons verkiezingsprogramma herstellen wij de verbinding met de samenleving. Uw stem is daarbij van onmisbare waarde!
Stem 15 maart CDA.

Dennis Heijnen
Lijsttrekker CDA Noord-Holland

I. Wonen en landschap

Samenvatting

- Bouwen langs dorps- en stadsranden maken we mogelijk, als gemeenten dat willen
- Geen Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) waar het landschap niet bijzonder is
- Toestaan plaatsing van tijdelijke woningen (voorkeur houtbouw) als directe oplossing voor woningnood.
- Nieuwe woonwijken worden klimaatadaptief, ecologisch rijk en leefbaar voor mens en dier
- Herstructureren en (passende) transformatie tot woningen van ongebruikte bedrijfsgebouwen zoals kantoren
- Op het strand en in de binnenduinrand blijft de natuur zoveel mogelijk beschermd van woningbouw, waarbij rekening gehouden wordt met de woningbouwbehoefte van de kleine kernen.
- Provincie faciliteert gemeenten met expertise, ruimtelijke ordening, duurzaamheid, mobiliteit en ecologie
- Aparte gedeputeerde voor het landelijk gebied

Een betaalbare woning in je vertrouwde buurt bij de mensen van wie je houdt. Dat is nu voor te weinig mensen haalbaar. Het CDA wil dat deze wens voor alle Noord-Hollanders binnen handbereik komt door ruimte te bieden voor passende duurzame nieuwe (tijdelijke) woningen, ook aan de randen van stad en dorp en bij voorkeur houtbouw. Hiervoor moet de houding van de provincie Noord-Holland veranderen van sterk sturend en remmend, naar faciliterend en stimulerend.

Rem op de woningbouw moet eraf

De provincie Noord-Holland heeft op dit moment van sommige delen van haar provincie een museum gemaakt: er mag helemaal niets meer bijgebouwd worden. Het CDA heeft in de afgelopen jaren gepleit deze rem op woningbouw los te laten. Ook het CDA wil geen woningbouw midden in een natuurgebied, maar er worden om onverklaarbare redenen ook stukjes land die omgeven zijn door verschillende wegen beschermd omdat het bijvoorbeeld ooit een weidevogelleefgebied geweest is. Door rond kleinere dorpskernen niet mee te werken aan nieuwbouwprojecten, vergroot de provincie de woningnood en zet ze de toekomst van deze dorpskernen op het spel. In de afgelopen jaren is vooral gebouwd in de grote steden en rond ov-knooppunten. Dit zijn uitstekende plekken voor nieuwe woningen, maar het zijn er nog altijd onvoldoende. Bovendien zijn ze op die plekken duur en

Toestemming voor bouwen langs dorps- en stadsranden waar binnenstedelijk bouwen niet toereikend is om de woningnood effectief op te lossen.

eenzijdig. Dit is niet alleen jammer voor de vele woningzoekenden in de provincie, maar ook voor de leefbaarheid van kleine gemeenten en dorpen, waar nieuwbouwwijken ervoor kunnen zorgen dat de basisschool, buurtsuper of bibliotheek open kunnen blijven, de sport- of muziekverenigingen broodnodige nieuwe leden erbij krijgen en de aansluiting op het OV niet wordt wegbezuinigd. Jongeren uit deze kernen moeten kunnen starten aan hun leven op een eigen plek in het dorp waar ze zich thuis voelen. Er is de afgelopen jaren te weinig aandacht geweest voor de inwoners uit de dorpen. Het CDA wil daarom in het nieuwe provinciebestuur een aparte gedeputeerde voor het landelijk gebied.

Ruimte voor groen in een leefbare wijk

Gemeenten lopen steeds vaker tegen de grens aan van wat met verdichting mogelijk is. Bouwprojecten gaan steeds vaker ten koste van ruimte voor groen, recreatie en sport die er binnenstedelijk nog is. We mogen trots zijn op onze groene Noord-Hollandse dorpen en steden. Voor een leefbare gemeente is meer nodig dan alleen woningen. Daarom moet er ruimte zijn om aan de randen van steden en dorpen te bouwen.

De één voelt zich prettig in een hoogbouwappartement in Amsterdam, de ander vindt het prettig om in een huis met tuin in een kleinere gemeente te wonen. Door meer rekening te houden met diversiteit in woonwensen bieden we meer mensen een passende, betaalbare woning. Hierdoor kan de noodzakelijke doorstroming op de woningbouwmarkt op gang kan komen. Wat het CDA betreft maakt de provincie hierover afspraken met gemeenten en regio's en geeft ze gemeenten meer ruimte en flexibiliteit. Gemeenten weten ten slotte heel goed wat wel en niet kan en bouwen ook met zorg voor de natuur en het landschap.

Bijzonder Provinciaal Landschap aanpassen

In de afgelopen jaren heeft de provincie grote gedeelten van Noord-Holland tot Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) verklaard. Dat is ook gebeurd in gebieden waar experts geen duidelijke ecologische meerwaarde zien. Waardevolle natuur verdient bescherming, maar in de afgelopen jaren is gebleken dat er ook veel gebieden zijn ingetekend als BPL, waarbij niet goed onderbouwd is waarom dit gebied(je) beschermd moet worden. Ook is sommige gevallen BPL onrealistisch dicht ingetekend tegen de plekken waar mensen wonen of werken aan, waardoor het hele gebied klemgezet wordt. Het CDA wil daarom bij het BPL kijken waar de begrenzing anders moet.

Actualisatie regels en gebied

In het landelijk gebied hebben sommige bedrijventerreinen en kassencomplexen nu een (achterhaalde) beschermde status, waardoor noodzakelijke en verantwoorde woningbouw niet wordt toegestaan door de provincie. Het CDA vindt dat de provincie door rigide regelgeving het paard achter de wagen spant. Regels moeten faciliteren en niet remmen. Het provinciebestuur moet denken in mogelijkheden. Duurzame woningen mogen niet worden geblokkeerd door verwaarloosde kassen en verrommelde gebieden. De ruimte voor ruimte regeling moet terugkeren en worden uitgebreid.

Verwaarloosde
bedrijfsgebieden
waarderen we op.

Tijdelijke woningbouw toestaan

Tijdelijke woningbouw of transformatie van bestaande gebouwen moet vaker en sneller toegestaan worden. De woningnood vraagt hierom. Het moet aan gemeenteraden zijn om te beoordelen of de tijdelijke locatie voldoende duurzaam en aantrekkelijk is. Op plekken waar grote woningnood heerst, bijvoorbeeld waar veel jongeren, studenten, spoedzoekers, arbeidsmigranten of statushouders gehuisvest moeten worden, kan dit een passende maatwerkoplossing zijn. Het CDA wil hierbij waken voor eenzijdige (tijdelijke) woongebieden waar niemand beter van wordt. De provincie adviseert en ondersteunt gemeenten om snel adequate oplossingen te vinden en stelt hiervoor experts beschikbaar aan gemeenten.

Vluchtelingen verdienen een warm welkom in onze provincie. Wij vragen de gemeenten om te doen wat zij kunnen om deze mensen onderdak te bieden. De provincie zal hierbij alle ondersteuning moeten bieden die nodig is, moet ruimte geven en de bouw van tijdelijke woningen toestaan.

De woonwijk van de toekomst: houtbouw, duurzaam, groen en leefbaar

Voor nieuwbouw geldt dat de provincie duurzaamheid stimuleert en ondersteunt. De provincie kan gemeenten hiermee het beste helpen bij het halen van hun gestelde doelstellingen door expertise aan te bieden en ervoor te zorgen dat wegen, OV en energienetwerken gereed zijn zodra de nieuwbouw af is. De provincie moet maximale ondersteuning geven in de verdere verduurzaming van nieuwe en bestaande woningen. Nieuwbouw van woningen en bedrijfspanden is 100% duurzaam, gebouwen leveren bij voorkeur energie op. Door houtbouw te stimuleren, kunnen woningen als CO₂ opslag fungeren. Naast verduurzaming moet de provincie gemeenten ook ondersteunen met het vergroten van de ecologische rijkdom in nieuwe wijken. Het CDA wil dat de provincie transformeert van een verbiedende en handhavende organisatie naar een adviserende en ondersteunende organisatie. Ons ideaal is dat nieuwe woonwijken duurzame energie opleveren, ecologisch rijk zijn en ruimte bieden voor ontspanning, recreatie en sport.

II. Landbouw, natuur, milieu en water

Samenvatting

- We creëren balans tussen natuurherstel en perspectief voor agrarische sector
- Succesvolle samenwerkingen tussen natuurbeheer en landbouw bouwen we uit
- We zetten in op herstel van onderling vertrouwen met het goede gesprek
- De provincie gaat onderzoek doen naar de staat van onze natuurgebieden
- Alle sectoren leveren een gelijkwaardige bijdrage aan emissiereductie, waarbij realistische uitgangspunten worden gehanteerd
- De provincie faciliteert toekomstgerichte gesprekken binnen de agrarische voedselketen, met als doel verduurzaming en een eerlijk verdienmodel van alle betrokkenen
- Een praktische, goed ontworpen gebiedsaanpak is cruciaal
- De provincie gaat (mede) investeren in succesvolle innovaties in de landbouw
- Geen enkel agrarisch bedrijf mag onvrijwillig worden beëindigd; als er sprake is van opkoop dan gebeurt dat op vrijwillige basis.

We hebben in de afgelopen periode gemerkt dat Nederland de afhankelijkheid van andere landen moet verkleinen. Ook mogen wij onze ogen niet sluiten voor een wereld waarin de beschikbaarheid van voedsel en water steeds verder onder druk komt te staan. Onder het motto 'sterk sterker maken is het meest effectief' wil het CDA Noord-Holland de kennis, kunde en goede voorbeelden in de landbouw in Noord-Holland benutten om ons voor te bereiden op de grote voedselopgaves in de (nabije) de toekomst. Hier hebben de we veehouders, akkerbouwers, vollegrondsgroentetelers, vissers en glastuinders hard bij nodig.

Het CDA wil werken aan de landbouw van de toekomst met perspectief voor alle agrariërs (veeouders, bloembollentelers, akkerbouwers, vollegrondsgroentetelers, glastuinders) en een realistisch verdienmodel dat in harmonie is met de natuur. Veel Noord-Hollandse agrarische ondernemers werken hier al aan en verdienen onze steun. Niet alleen in woorden maar ook in daden. Wij zijn trots op het hoge kennisniveau en de vooraanstaande positie van de Nederlandse agrarische sector. De Nederlandse landbouw is wereldwijd het meest innovatief en milieuvriendelijk. Het CDA ziet dit als een kans op verduurzaming van de agrarische sierteelt- en voedselsector en de hele agrarische keten en zeker niet als bedreiging.

Stikstof: realistische oplossingen

Het CDA ziet dat er problemen in de natuur zijn op plekken waar veranderingen ontstaan door stikstof. Wij willen dat er iets gebeurt om de natuur in stand te houden. Toch is het behoud van natuur van veel meer factoren afhankelijk dan alleen stikstof. Hier moet realistisch onderzoek naar gedaan worden zodat we de feiten op orde hebben. Het CDA wil ecologisch onderzoek naar de staat van instandhouding van de natuur en meer exacte metingen in de natuurgebieden en bij de stikstofbronnen, en minder standaardmodellen en berekeningen; niets is beter dan onderzoek op locatie.

Naast de landbouw moeten andere sectoren een gelijkwaardig deel van de oplossing leveren. Het is niet solidair en niet verstandig om alleen voor de landbouw harde doelen te stellen. Dit moet ook gebeuren voor de andere bronnen zoals industrie, verkeer, huishoudens, transport en stikstof vanuit het buitenland. Wij willen dat er eerst een integraal reductieplan komt waarin duidelijk wordt gemaakt hoe elke sector haar bijdrage kan en gaat leveren. Het CDA zet daarbij in op verduurzaming en innovatie in plaats van selectieve destructie. Geen enkel agrarisch bedrijf mag onvrijwillig worden beëindigd; als er sprake is van opkoop dan gebeurt dat op vrijwillige basis.

Het uiteindelijke doel van de stikstofreductie is bescherming van natuurwaarden. Kritische Depositie Waarden zijn geen doel op zich en moeten daarom ook uit de provinciale regelgeving verdwijnen. De uitwerking van de plannen moet gebeuren via maatwerk in de gebiedsgerichte aanpak. Doel van de gebiedsgerichte aanpak is niet alleen stikstofreductie, maar ook het tegengaan van veenbodemdaling, CO²-vermindering en het werken aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Voor succesvolle uitwerking is ondersteuning met subsidies en langjarig beleid noodzakelijk. In de gebiedsprocessen als onderdeel van gebiedsgerichte aanpak moet ruimte zijn om plannen uit te werken die van onderop door de agrarische sector worden ingebracht en die gericht zijn op het behalen van de maatschappelijke wensen, doelen en nieuwe kaders. Legaliseren van PAS-melders moet daarbij de grootste prioriteit krijgen. Agrariërs zijn innovatief en moeten zelf kunnen sturen zodat het streefbeeld voor de regio in de gebiedsprocessen gezamenlijk met de boeren en tuinders kan worden opgesteld en behaald.

Het CDA ziet voor de Nederlandse agrarische sector een gidsrol weggelegd in de verduurzaming van de totale agrarische voedselketen. Dat zal de komende decennia hard nodig zijn, want wereldwijd is vruchtbare landbouwgrond zeldzaam. De waarde van onze hoogwaardige gronden moet meegenomen worden bij afwegingen welke bestemming grond krijgt. Iedereen begrijpt dat het verstandiger is om arme gronden te gebruiken voor woningbouw, infrastructuur of natuur en niet de vruchtbare gronden.

Steun voor innovatieve bedrijven

Het CDA wil alle agrarische bedrijven waar nodig faciliteren als belangrijke spelers voor onze economie, voedselvoorziening, sierteeltproductie en uitgangsmateriaal (o.a. zaad, plant- en pootgoed), zowel provinciaal, landelijk, Europees als wereldwijd. We erkennen de belangrijke rol van de hele agrarische sector, niet in de laatste plaats voor de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland en voor de afgeleide werkgelegenheid. Wij zijn trots op de enorme afzet zowel in binnen- en buitenland die

Agrarische ondernemers kunnen prima omgaan met regels, maar dan moeten de regels wel eenduidig, redelijk en stabiel zijn.

afkomstig is uit verschillende regio's in Noord-Holland, van de Kop tot Aalsmeer. Het CDA steunt initiatieven om deze bedrijven verder te innoveren.

Agarische ondernemers laten al decennia zien dat ze prima kunnen werken met regels, maar dan moeten ze eenduidig, redelijk en stabiel zijn. Zelfs met een waslijst aan regels, want naast stikstof hebben zij ook te maken met enorm veel regelgeving en eisen over gewasbescherming, dierlijke mest, dierenwelzijn, complexe aanvragen voor subsidies, vergunningen, etc. Een probleem is dat veel van deze regels *single issue* zijn en daardoor strijdig kunnen zijn met andere. Het CDA wil eenduidige, redelijke en stabiele regels. Een (duurzame) productie moet mogelijk blijven binnen de regelgeving. Waar nodig zal het CDA ook bij andere overheden haar invloed uitoefenen als regelgeving dit niet meer mogelijk dreigt te maken, bijvoorbeeld bij regelgeving ten aanzien van gewasbescherming.

Natuurbeheer, biodiversiteit en de jacht

Er is in de afgelopen jaren hard gewerkt aan de versterking van het NNN (Natuurnetwerk Nederland). Hier zijn wij trots op. Uitgangspunt bij de intekening van het NNN was dat de realisatie zou gebeuren op vrijwillige basis en daar houden wij aan vast. Dat betekent geen verplichte uitkoop.

Natuurvriendelijke jacht helpt om het evenwicht te herstellen waar wildpopulaties te groot worden en de biodiversiteit in gevaar brengen, zoals we bij damherten en ganzen zien. Het CDA wil de verhoging van het eigen risico bij ganzenschade terugdraaien. Het eigen risico bij ganzenschade wordt daarmee weer vastgesteld op maximaal 5% en ondernemers krijgen meer mogelijkheden de schade te beperken. De TBO's (Terrein Beherende Organisaties) krijgen een inspanningsverplichting bij ganzenschade in en rond hun natuurgebieden.

Over beheer van flora en fauna en de jacht wil het CDA niet alleen wetenschappelijke informatie beschikbaar maken maar ook informatie uit de praktijk. CDA wil gebiedsmanagers inzetten die zich richten op het voorkomen van schade aan landbouw en flora en fauna. Wij willen het gecoördineerd beheer uitbreiden naar landbouwgebieden ter ondersteuning van vrijwillige inzet. Dit is met name voor ganzenoverlast van groot belang. Dieren uit veehouderij en hobbydieren moeten beschermd kunnen worden tegen de wolf, de provincie moet daarvoor maatregelen nemen. Door eerder te monitoren op alle schadeveroorzakende soorten en meer inzet op preventie willen wij voorkomen dat er grote problemen ontstaan.

Het CDA heeft de voorkeur voor natuurbeheer door particuliere beheerders. Als het beheer via TBO's wordt uitgevoerd mag de TBO maximaal 15% van de vergoeding gebruiken voor overheadkosten. De rest van de vergoeding moet daadwerkelijk bestemd worden voor beheer van het gebied.

Het CDA wil dat de WKW's (Wezenlijke Kenmerken en Waarden) worden herijkt en dat te hoog gegrepen onhaalbare doelen eruit gaan zodat realistische ambities overblijven. Als er extra groene gebieden worden toegevoegd, krijgen deze een groenbestemming

in plaats van een natuurbestemming. Ook voor specifiek Noord-Hollandse elementen zoals de Tuinwallen op Texel is beheervergoeding beschikbaar.

Effectieve aanpak bodemdaling en emissies broeikasgassen

Uit pilots blijkt dat er weinig toekomst zit in de teelt van lisdodde en azolla, die vaak genoemd worden als alternatieve teelt op natte grond. Dit blijkt geen oplossing te zijn voor veenweidegebieden. Daarnaast blijkt de methaanuitstoot bij deze teelt in de praktijk te hoog. Het CDA is voorstander van andere technische maatregelen zoals onderwaterdrainage, drukdrainage, klei in veen en andere innovaties, voor het tegengaan van bodemdaling en het behoud van veenweidegebied.

Uitgangspunt voor het waterbeheer blijft 'peil-volgt-functie'. In enkele gebieden bewegen we echter naar 'functie-volgt-peil', om bodemdaling door inklinking van het veen af te remmen. Het CDA wil stappen zetten om die ontwikkeling mogelijk te maken, maar wel met een realistisch tijdsplan en met perspectief voor de agrarische sector. De functie van landbouw faciliteren we en we geven de agrariërs de ruimte en tijd om te innoveren met technische maatregelen tegen bodemdaling. Op deze manier ontwikkelen we samen een duurzame oplossing.

Wij blijven aandacht vragen voor het tegengaan van verzilting. Zoet water is cruciaal voor de agrarische voedselketen en de voorraden staan onder druk. Het CDA wil samen met de waterschappen en de ondernemers zoeken naar een oplossing van structurele aard, zodat de bedrijfsvoering van de huidige bedrijven gegarandeerd is op de langere termijn. We zetten in op actief waterbeheer, o.a. via doorspoeling, waterretentie, extra menging en lokale kwelvermindering. Plannen voor ingrepen in het IJsselmeer (Plan Wieringerhoek en Buitendijks Plan) hebben extra verzilting tot gevolg en zijn daarom onwenselijk als geen rekening gehouden wordt met de bestaande kwaliteiten:

- Zoetwaterbekken voor drinkwaterwinning en landbouw
- Gebied voor de visserij
- Gebied voor recreatie

Het CDA wil dat de provincie maatregelen neemt om de verdroging van natuurgebieden en de uitputting van grondwater- en drinkvoorraden te voorkomen. De provincie is ten slotte verantwoordelijk voor strategisch grondwaterbeleid. De grondwaterzorgplicht in stedelijk gebied berust bij de gemeenten. Het CDA is voorstander van nauwe samenwerking tussen overheden zoals het Rijk, provincies en waterschappen om problemen met grondwaterstanden, drinkwatervoorraden en droogte te voorkomen.

Visserij

De visserij heeft het zwaar, veel vissers zien zich genoodzaakt te stoppen. Dit is niet alleen een probleem voor de vissers, maar raakt ook de levendige cultuur van de Noord-Hollandse vissersdorpen en -steden. Het CDA wil dat de provincie vissers(families) in nood ondersteund en de visserscultuur behoudt.

III. Klimaat en duurzaamheid: de energietransitie

Samenvatting

- Tata Steel 100% schoon is onze absolute topprioriteit
- Duurzame CO₂-reductie door een kleine kernreactor in Noord-Holland, gericht op het opwekken van CO₂-neutrale stroom
- Realisatie van nieuwe energiecentrales met CO₂-afvang
- Financiële steun voor realisatie van projecten met geothermie, thorium en mini-kerncentrales
- Investerings in energiewinning uit drinkwater, afvalwater en oppervlaktewater
- (Om)scholing van Noord-Hollanders voor een bijdrage in de energietransitie
- Maximale ondersteuning gemeenten bij de energietransitie
- Inzet op meer duurzaam en schoon vervoer, inclusief een goede laadinfrastructuur
- Effectief gebruik van de beschikbare ruimte
- We zorgen dat de energiedistributie op orde is
- Het huidige energienet moet op een slimme en innovatieve manier worden ingezet

Topprioriteit: Tata wordt 100% schoon

Wij steunen de plannen van Tata Steel voor de productie van groen staal op basis van waterstof. Gezien de grote hoeveelheden uitstoot moet het tempo waarin vergroening plaatsvindt doorgezet worden. Dit is noodzakelijk voor verbetering van de luchtkwaliteit rond Tata Steel. Voor het CDA is dit een absolute topprioriteit. We ondersteunen daarbij het bedrijf waar mogelijk. De omgevingsdienst moet goed toegerust zijn op zijn taak van controle en handhaving bij industriële bedrijven om de leefkwaliteit in Noord-Holland verder te versterken.

Absolute koploper in schone energie

Het CDA wil van Noord-Holland de absolute koploper maken op het gebied van duurzame energie. We moeten hiervoor naast zon en wind vooral op andere vormen van schone energie inzetten. Het CDA wil in de provincie Noord-Holland ruimte geven aan kernenergie en schone energieproductie via afvalcentrales met CO₂-afvang. Ook willen we in Noord-Holland een demo-installatie bouwen om te experimenteren en gaan we investeren in waterstoffabrieken voor de opslag van energie. Hiervoor starten we een lobby richting Den Haag.

Verstandig omgaan met wind- en zonne-energie

Door een te eenzijdige inzet op alleen wind en zon als nieuwe energiebronnen, is nu helaas een achterstand ontstaan in de ontwikkeling van een nieuw fossielvrij energiesysteem. De plaatsing van windturbines kan in Noord-Holland maar op weinig plekken zonder dat dit tot overlast leidt. In de afgelopen jaren is er veel discussie geweest over de plaatsing van megawindturbines en zonneweides. Dit heeft niet alleen bij inwoners tot veel onrust geleid, maar ook tot hoge kosten aan consultants en

onderzoeksbureaus die uiteindelijk vooral veel papier hebben opgeleverd. Het CDA heeft bij de behandeling van de plannen voor windturbines en zonneweides een checklist¹ voorgesteld van harde criteria waar projecten voor wind en zon aan moeten voldoen. Als minimumgrens hanteren we een afstand van 600 meter tussen windturbines en woningen. Daarnaast willen we niet dat gemeenten op de gemeentegrens windturbines plaatsen zonder toestemming van buurgemeenten. Grote industrie- en havengebieden zijn geschikte locaties voor het opwekken van windenergie. Zonnepanelen zien we bij voorkeur ingepast op daken van woningen, bedrijfsgebouwen en fabriekshallen, restruimte op bedrijfsterreinen, parkeerterreinen, OV-knooppunten of langs (snel)wegen. Zo maken we effectief gebruik van de beschikbare ruimte. Bij plaatsing van windturbines en zonneparken moeten inwoners volledig betrokken worden.

Ruim baan voor moderne kernenergie

Het CDA ziet voor het halen van de klimaatdoelen toegevoegde waarde voor een kerncentrale in Noord-Holland. Hierbij denken we in eerste instantie aan kleine, modulaire reactoren in industriegebieden en op plekken waar nu energieschaarste is. Dit soort centrales lijken op de kerncentrales in vliegdekschepen en grote onderzeeërs. Onderzoek naar innovatieve vormen van energieopwekking, zoals thorium, willen wij steunen. Experts op dit gebied, zoals TNO (De Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek) Energietransitie in Petten, willen wij daar nauw bij betrekken.

Kickstart waterstofeconomie

Tegelijkertijd zetten we in op projecten op het gebied van waterstof, zoals waterstoffabrieken en daaraan gekoppelde duurzame petrochemische industrie. Deze grote projecten komen alleen van de grond wanneer de overheid hieraan bijdraagt. De provincie kan dit niet alleen en zal samen met het Rijk en Europa actief op zoek gaan naar financiering hiervoor.

Steun voor proefprojecten en innovatie

De provincie investeert risicodragend in veelbelovende projecten voor geothermie en aquathermie (thermische energie uit oppervlaktewater, afvalwater en drinkwater). Deze investeringen zijn voor gemeenten soms te risicovol om alleen te kunnen uitvoeren.

Aanplant bomen en houtbouw

Het CDA wil dat de provincie gemeenten gaat stimuleren ruimte te maken voor grootschalige aanplant van bomen en wil daar middelen voor beschikbaar stellen, rekening houdend met het onderhoud. De provincie zal op eigen gronden zorgdragen voor grootschalige aanplant van bomen langs de provinciale wegen, daar waar mogelijk, alsook inzaaien van de provinciale bermen met bloemmengsel ter bevordering van de biodiversiteit. Dit kan bij rotondes, langs (snel)wegen en

¹ Afwegingskader energie uit wind en zon op land <https://www.cda.nl/noord-holland/actueel/nieuws/cda-noord-holland-komt-met-initiatiefvoorstel-voor-betere-bescherming-landschap-tegen-windturbines-en-zonneparken>

spoorwegen, waardoor ook geluids- en zichtoverlast gereduceerd kan worden. Aanplant van bomen gebeurt met in achtneming van weidevogelleefgebieden waar men terughoudend moet zijn met bomen vanwege predatie en met in achtneming van behoud van landschappen met vergezichten waar bomenrijen niet passend zijn omdat zij uitzicht wegnemen. Het CDA zet ook in op houtbouwwooningen. Bouwen met hout heeft een dubbel nut: de productie van beton wordt voorkomen én er wordt CO₂ voor lange tijd opgeslagen. Met het oog op komende CO₂-heffingen, in welke vorm ook, wordt houtbouw de komende jaren ook financieel aantrekkelijker.

Energienet op orde

Naast meer schone energie, willen wij samen met de netbeheerders het energienet met prioriteit versterken en efficiënt inzetten, zodat het net geen belemmering vormt voor het aansluiten van nieuwe energiegebruikers of -leveranciers. De provincie stelt, in samenwerking met de netbeheerders en gemeenten, richtlijnen en kaders op waarin vastgesteld wordt welke energie-infrastructuur het meest urgent is om de maatschappelijke opgaven van provincie te faciliteren. Aardgas zal, indien verantwoord, in de komende jaren vervangen worden door warmtenetten, warmtepompen of waterstof. Met dit pakket kiezen we voor daadkracht: goed voor het klimaat, goed voor de portemonnee en goed voor onze energie-onafhankelijkheid. We zorgen in samenspraak met regionale partners en netbeheerders voor een toereikende capaciteit van het energienetwerk. We stimuleren daarnaast oplossingen om lokaal en regionaal energie op te slaan, zoals bijvoorbeeld met een buurtbatterij.

Bewust energiegebruik en consuminderen

Duurzaamheid is méér dan techniek: het CDA zet in op bewuster consumeren. Mensenbewust maken van duurzaam voedsel, bij voorkeur streekgebonden of biologisch. Geen gedram maar goede voorlichting en verleiden met aantrekkelijke voorbeelden is de weg om Noord-Hollanders te bewegen om duurzamer te leven en eten. Minder vliegen werkt alleen als er volwaardige alternatieven zijn, en zonder betutteling door beleidsmakers en bestuurders die niet altijd het goede voorbeeld geven. Verduurzaming van de online-economie waarbinnen veel partijen nu los van elkaar bezorgen en consumenten met gemak veel retourneren. Met aantrekkelijke en effectieve voorlichtingscampagnes én door als provincie zelf verantwoordelijkheid te nemen en het goede voorbeeld te geven, enthousiasmeren wij mensen voor een andere leefstijl. Voor innovatieve duurzaamheidsprojecten willen wij ook een (jaarlijkse) prijs uitreiken: de vele goede stappen die gezet worden door grote en kleine bedrijven verdienen expliciete positieve aandacht.

IV. Mobiliteit

Samenvatting

- Realisatie verbinding A8/A9 met nieuw en betaalbaar plan
- Doorzetten verkeersveiligheidsproject N9, N99, N250
- Investeren in doorfietsroutes en een forse uitbreiding van het netwerk van fietssnelwegen, zoveel mogelijk los van het lokale fietsnetwerk
- Onderzoek naar snelle fietstunnels onder Noordzeekanaal en IJ
- Versterking metro- en tramverbindingen en hoogfrequente busverbindingen binnen de MRA (Metropool Regio Amsterdam)
- Meer vraag-gestuurd busvervoer in kleine kernen
- Schiphol transformeren naar multimodale vervoershubs
- Zwaarst getroffen gemeenten krijgen jaarlijks gegarandeerd vliegtuigvrije dagen
- Goede ontsluiting bedrijventerreinen met oog op logistieke processen

In de coronacrisis is gebleken dat met thuiswerken meer mogelijk is dan werd gedacht. Het CDA wil het hybride werken zoveel mogelijk stimuleren, zowel met goede internetvoorzieningen als door uitnodigende wegverbindingen en goed OV voor (woon-werk)verkeer. Uiteraard blijft menselijk contact essentieel. De vervoersmiddelen die mensen bij elkaar brengen zijn in de afgelopen jaren veranderd: er wordt steeds meer (elektrisch) gefietst, en ook de auto en bus zijn meer elektrisch. Deze ontwikkelingen bieden een hoopvol perspectief op nieuwe vormen van schoon en snel vervoer. Het CDA wil de komende jaren doorpakken en vervoer per elektrische auto, (elektrische) fiets en openbaar vervoer stimuleren. Dit doen wij als volgt:

Super Netwerk Fietssnelwegen

Het CDA gaat fors investeren in de doorfietsroutes door Noord-Holland. Wij willen het bestaande netwerk uitbreiden met aparte fietssnelwegen en indien aantrekkelijk, verbonden aan OV-knooppunten. Zo maken we woon-werkverkeer op lange afstand makkelijker en aantrekkelijker met (snelle) elektrische fiets of racefiets. Hiermee wordt het verkeer op lokale fietspaden van dit snelle fietsverkeer ontlast. Het CDA wil daarnaast dat de provincie onderzoek gaat doen naar fietsbruggen of -tunnels, bijvoorbeeld bij het Noordzeekanaal en het IJ.

Mobiliteitshubs voor snelle overstap auto, fiets, OV, taxi

Om de gemeenten in Noord-Holland bereikbaar te houden wordt ingezet op mobiliteitshubs en het behoud van de huidige intercitystations. Mobiliteitshubs zijn plekken waar je eenvoudig, snel en veilig kunt overstappen van (deel)auto naar (deel)fiets, taxi of OV. In en rond de kleinere gemeenten kan het openbaar vervoer verbeteren door de frequentie te verhogen. We willen samen met gemeenten en regio's onderzoeken of het netwerk van Mobipunten dat in de Kop van Noord-Holland is opgestart, snel verder kan worden uitgerold. Ook het Groningse succesvolle concept van hubs dient hierbij als inspiratie. We kijken daarbij verder dan de treinstations. Het

succesvolle OV-fietsconcept van de NS toont aan dat mensen bereid zijn om de allerschoonste vorm van vervoer te pakken, als het maar goed georganiseerd is.

Frequenties OV omhoog

In en rond de kleinere steden kan het openbaar vervoer verbeteren door de frequentie te verhogen. Uit onderzoek blijkt dat vooral de lijnen waar vaak OV rijdt, aantrekkelijk zijn voor reizigers. Hiervoor zijn aantrekkelijke haltes nodig, waar ook de (elektrische) fiets veilig gestald kan worden.

Uitrol Texelhopper concept in landelijk gebied

In het landelijk gebied wil het CDA fijnmazig, flexibel en vraaggestuurd openbaar vervoer, zoals de Texelhopper. Succesvolle proeven hiermee worden daarom uitgebreid. Hiermee blijven kleine kernen beter bereikbaar en kan tegelijkertijd voorkomen worden dat bussen onnodig leeg rondrijden.

Versterking metro- en tramnetwerk

Het CDA is voorstander van versterking van de metro- en traminfrastructuur in en rond Amsterdam. We zijn blij met het besluit dat de Noord/Zuidlijn wordt doorgetrokken naar Hoofddorp. Het CDA wil dat deze op termijn ook wordt doorgetrokken richting het noorden, zoals Zaanstad. Ook een (pre)metroverbinding tussen Amsterdam Nieuw-West en IJburg kan het openbaar vervoer in Amsterdam versterken. Het is belangrijk om deze grote investeringen te koppelen aan de woningbouwplannen, ook in de regio. De samenwerking tussen de provincie Noord-Holland en de Vervoerregio Amsterdam is hierbij van groot belang.

Regio Schiphol wordt multimodale vervoershub

Wat het CDA betreft wordt de regio rond Schiphol omgevormd naar een zogeheten multimodale vervoershub, ook voor de internationale hogesnelheidstrein. Op relatief korte afstanden, zoals Londen, Parijs en Berlijn moet de trein een veel beter alternatief kunnen worden dan het vliegtuig. Wij willen dat iedereen kan en wil kiezen voor duurzaam reizen. Door te werken aan synthetische kerosine op grote schaal, kan vliegen ook duurzamer worden, inclusief substantiële verlaging van de stikstofuitstoot.

Doorpakken met verbinding A8/A9

De provincie moet niet alleen ja zeggen, maar ook ja doen. Opnieuw is de provincie Noord-Holland haar directe belofte aan de inwoners van Zaanstad-Noord, maar ook aan de vele forenzen uit grote delen van Noord-Holland Noord niet nagekomen om de A8/A9 met elkaar te verbinden. Het landschapsplan dat er nu ligt, leidt met stip tot het allerduurste stukje snelweg in de Nederlandse geschiedenis. Dit plan is niet uitvoerbaar en ligt daardoor op de plank. Zonder realisatie van de verbinding gebeurt er helemaal niets aan de echte problemen. Onze ambitie is een meer eenvoudige verbinding waarbij de Broekpolder optimaal wordt ontzien. De provincie moet nu eindelijk haar verantwoordelijkheid nemen en in samenwerking met het Rijk, Unesco, de VRA (Vervoersregio Amsterdam) en betrokken gemeenten, alles in werking stellen om de aanleg van de A8/A9 in de bestuursperiode 2023-2027 te starten. Wij willen de komende periode gebruiken om te onderzoeken of er betaalbare alternatieven zijn en

of er middelen voor beschikbaar zijn. Het lijkt onvermijdelijk dat we voor dit project enig risico lopen met de werelderfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam en dat een provinciale bijdrage gewenst is. De belofte aan de inwoners van Krommenie en Assendelft staat voor ons voorop; wij zijn voor dit doel bereid om onze bijdrage substantieel te verhogen.

We maken de N9, N99 en N250 veiliger

Deze wegen tussen Alkmaar en Den Helder behoren tot de meest risicovolle wegen van Nederland. De grote hoeveelheid ongevallen, soms met dodelijke afloop moeten stoppen. Op initiatief van CDA en VVD in de Tweede Kamer is er uitgebreid onderzoek gedaan naar de nodige investeringen om deze route veilig te maken. Het CDA wil de goede samenwerking tussen Rijk, Provincie en Regio voortzetten en gaat voor realisatie van alle veiligheidsmaatregelen.

Spits- en kilometerheffing

Landelijk wordt nieuwe wetgeving ontwikkeld waarin autobelastingen per kilometer worden betaald in plaats van voor het bezit van een auto. De provincie moet onderzoeken of van spitsheffing zoals o.a. toegepast wordt in Stockholm ook voor Noord-Holland interessant is. Variabel betalen voor autogebruik kan positief uitwerken voor verduurzaming van mobiliteit en vermindering van files.

Maximumsnelheid 80km per uur op N-wegen

Op N wegen langs de bebouwde kom (zoals de N205) kiest het CDA in verband met geluidsoverlast, milieu- en gezondheidsschade in de vorm van fijnstof en veiligheid voor een maximumsnelheid van 80km per uur. Daarbij ook voor een evidente handhaving.

Voor de kleine luchtvaart

Het CDA is voor kleine, recreatieve luchtvaart. Onze provincie kent een aantal locaties hiervoor. Wij zien deze plekken als een mooie proeftuin voor elektrische vliegtuigen.

Luchthaven in zee

Voor het idee van een luchthaven in zee hebben meerdere onderzoeken uitgewezen dat dit vooralsnog te duur wordt. Bovendien kan de geluidsoverlast voor sommige gemeenten, zoals Heiloo en Castricum zelfs toenemen bij een luchthaven in zee. Op dit moment zien wij hier geen heil in.

“Vliegtuigvrije dagen” in zwaarst getroffen gemeenten

Geluidsoverlast rond Schiphol is een hardnekkig probleem. Stillere vliegtuigen en slimmere vliegroutes en -tijden hebben iets geholpen, maar de impact op de leefbaarheid is op veel plekken te hoog. Vanwege de hinder voor de omgeving steunen we de door het kabinet aangekondigde verlaging naar 440.000 vluchten per jaar. Het CDA is geen voorstander van een verdere verlaging, omdat daarmee de economische waarde van Schiphol in het gedrang komt. Voor de zwaarst getroffen dorpen wil het CDA jaarlijkse “vliegtuigvrije dagen” introduceren, waar op die dagen gegarandeerd niet overheen wordt gevlogen. Wij willen waar mogelijk het aantal nachtvluchten tot een minimum beperken. Daarnaast wil het CDA de kwaliteit en de transparantie verbeteren van de geluidsmethodieken, en zullen deze voortaan moeten worden uitgevoerd door een onafhankelijke partij.

Gemeenten rond Schiphol met meeste geluidsoverlast krijgen gegarandeerd vliegtuigvrije dagen.

V. Economie en toerisme

Samenvatting

- Steun voor MKB (midden- en klein bedrijf) en familiebedrijven
- Gerichte ondersteuning bedrijven om te excelleren in verduurzaming en innovatie
- Versterking samenwerking onderwijs, bedrijfsleven en overheid voor opleidingen in sectoren met tekorten, zoals techniek en de zorg
- Nieuwe bedrijfsgebouwen moeten minimaal energieneutraal worden gebouwd, in beginsel inclusief verbruik productieprocessen
- Versneld op orde brengen energie infrastructuur in Noord-Holland
- Investeren in waterstofeconomie, inclusief faciliteiten voor opslag
- Nieuwe datacentra alleen onder zeer strenge voorwaarden toegestaan

Een sterke economie is geen doel op zich, maar een middel om te voorzien in wat we dagelijks nodig hebben en waar we van kunnen genieten. In de afgelopen jaren is er veel veranderd: de arbeidsmarkt is gespannen en veel sectoren hebben moeite om het juiste personeel aan te trekken en te behouden. Het CDA wil dat de provincie zich meer gaat inzetten om (regionaal) werk en mensen beter te matchen. Door samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid gaan we ervoor zorgen dat mensen (om)geschoold kunnen worden naar beroepen waar nu personeelstekorten zijn. De provincie moet zich hier hard voor maken. Het CDA erkent het belang van recreëren in het groen en zal zich toeleggen op de aanleg van meer recreatief groen bij de aanleg van woonwijken, zoals Park 21 (gelegen in Haarlemmermeer).

(Om)scholing stimuleren voor energietransitie, woningbouw en zorg

De afstand tussen de schoolbanken en banen moet verkleind worden. We investeren daarom extra in de versterking van opleidingen in die sectoren waar tekorten zijn, zoals techniek, energietransitie, onderwijs, de bouw en de zorg. Ook blijven we samenwerkingsverbanden zoals het Servicepunt Techniek ondersteunen en verder ontwikkelen.

Steun voor onze ondernemers met verduurzaming

We zien dat steeds meer bedrijven op een circulaire en duurzame manier werken en stap voor stap hun producten innoveren en verduurzamen. Van duurzame afvalverwerkers, (hout)bouwbedrijven, duurzame verf en natuurlijk de bedrijven die actief

Vacatures vervullen we gericht door te investeren in opleidingen en omscholing in de techniek, de bouw en de zorg.

zijn in het isoleren en verduurzamen van kantoren en woningen. Ons doel is actief alle bedrijven en organisaties die werken aan verduurzaming te ondersteunen. We houden klimaatregels proportioneel met de veroorzaakte uitstoot en voorkomen zo onnodige eisen aan een bedrijf dat al energiezuinig werkt. Waar nodig ondersteunt de provincie en waar het niet anders kan, stellen wij eerlijke en duidelijke regels.

Koop lokaal

Noord-Holland kent beroemde streekproducten zoals Beemster en Edammer kaas, de Noord-Hollandse kaas met het rode zegel, Volendammer vis, Opperdoezer Ronde, tulpenbollen uit de Kop en andere bloemen en planten via Aalsmeer. Wij zetten in op de versterking en uitbreiding van lokale merken, zowel in de lokale afzetmarkt als daarbuiten. Daarnaast zijn er steeds meer bedrijven die een deel van hun producten aan huis verkopen. Deze aanpak past in het streven naar een sterke en duurzame lokale economie, waarbij boer en burger dichter bij elkaar komen te staan.

Datacenters: liever niet

Ten opzichte van de al bestaande plannen, wil het CDA geen nieuwe datacenters. We zijn niet op voorhand tegen nieuwe datacenters, maar in de afgelopen jaren zijn soms te weinig eisen gesteld aan duurzaamheid en goede landschappelijke inpassing. Dit kan slimmer door bijvoorbeeld op alle nieuwe "dozen" zonnepanelen verplicht te stellen en de ruimte zo meervoudig te gebruiken. Een mooie landschappelijke en ecologische inrichting wordt standaard, bijvoorbeeld door rond dit soort bedrijventerreinen groene natuurzones aan te leggen. De provincie zou een belangrijke rol moeten pakken bij het bepalen en toestaan van de plekken.

Havengebied

Het CDA ziet de grote meerwaarde van het Amsterdams havengebied, als de vierde haven van Europa. Het havengebied kan een grote bijdrage leveren aan de energietransitie, daarbij moet echter wel worden vastgehouden aan de hoofdtaak. Het gebied blijft, vanwege de goede ligging, vooral een haven. Woningbouw in de omgeving van de haven is mogelijk, als het past in de milieunormen. Bedrijfsverplaatsing vindt alleen plaats als er met wederzijdse instemming een goed alternatief is gevonden. De havens in het Noordzeekanaalgebied moeten gefaciliteerd worden om nog beter samen te werken.

De overigens havens in Noord-Holland spelen een belangrijke rol als aanlandplek voor wind op zee. Het CDA wil dat de provincie dit actief ondersteunt en bijdraagt aan de ontwikkeling van de havens.

Steun voor PALLAS

We steunen de bouw van de nieuwe PALLAS-reactor in Petten. De productie van medische isotopen door deze kernreactor is van levensbelang voor de wereldwijde medische behandeling van kanker. Wij willen investeren in een opleidingscampus voor nieuwe technieken en toepassingen voor kernenergie, zoals thorium of kleine kerncentrales. Mogelijk kan dit op de Energy & Health Campus in Petten.

Overall snel internet

Een groot deel van Noord-Holland heeft inmiddels gelukkig goed internet. Toch zijn er nog gebieden waar dit niet op orde is. Het belang van snel internet is groot. Niet alleen voor thuiswerken of scholing, maar ook voor bedrijfsprocessen en zorg. In de gebieden waar dit nog niet goed geregeld is, moet dit zo snel mogelijk op orde komen. Waar nodig ondersteunt de provincie gemeenten met de vraagbundeling en het afdekken van de onrendabele top.

Toerisme moet beter gespreid

Noord-Holland heeft de vakantieganger en toerist veel te bieden: van Texel, de badplaatsen aan de kust, de West-Friese steden, de Dijk van Volendam, Oudhollands op de Zaanse Schans, bollenvelden in de Kop tot de prachtige architectuur, musea en grachten in Amsterdam. We zijn daarnaast de grootste watersportprovincie met activiteiten in onder andere het Gooi. De uitdaging voor toerisme is een aantrekkelijke spreiding. Waar in Amsterdam toerisme soms als probleem gezien wordt, willen andere plekken in de provincie juist meer bezoekers aantrekken. De vele historische monumenten in de provincie kunnen beter benut worden. Samen met gemeenten, wil het CDA werken aan een versterking van de bereikbaarheid van het rijke toeristische aanbod in de hele provincie Noord-Holland.

VI. Cultuur en zingeving

Samenvatting

- Cultuur en erfgoed opnieuw kerntaak provincie
- Behoud en versterking van het verenigingsleven
- Investeren in nieuwe festivallocaties buiten natuur en woonwijken
- Veilig sporten en bewegen 'om de hoek' voor iedereen
- Structurele bijdrage bibliotheken, sportfonds en cultuureducatie
- Ondersteuning kunstvormen met een maatschappelijke meerwaarde
- Meer aandacht voor diversiteit en inclusie
- We zetten ons in voor gelijke rechten en acceptatie voor iedereen waaronder lhbtq+

Cultuur is basisbehoefte en wordt kerntaak

Om als mens echt tot ontwikkeling te komen is culturele ontwikkeling een basisbehoefte: via literatuur, muziek, kunstwerken, theater en vele andere vormen helpen kunst en cultuur om emoties uit te drukken, gedrag te begrijpen en met elkaar verbindingen aan te gaan en plezier te maken. Zingeving heeft te maken met waarden, doelen en betekenis in het leven. Mensen hebben op verschillende manieren behoefte aan zingeving. Voor sommigen is dat verbonden aan hun geloof. Cultuur en zingeving zijn niet alleen een verrijking voor de samenleving, ze vormen het fundament van onze beschaving en reflecteren de richting waarin de samenleving zich beweegt. Kunst is een belangrijke verbinder, tussen mensen en met de leefomgeving. Het CDA ziet dat er grote behoefte is aan structurele inzet van de provincie om kunst en cultuur te ondersteunen. Hiermee krijgen culturele organisaties en gemeenten duidelijkheid voor de langere termijn en is de onzekerheid verleden tijd. Op deze manier investeren wij duurzaam in de culturele sector.

Diversiteit en inclusiviteit

Het CDA vindt het belangrijk dat kunst en cultuur toegankelijk zijn voor iedereen. Onze missie is dat iedereen kan meeprofiten van de rijkdom van cultuur, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, inkomen en woonplaats. Wij willen de drempels voor cultuurparticipatie zo veel mogelijk verlagen en zetten blijvend in op cultuureducatie en cultuurparticipatie. We ondersteunen kunst en cultuur met een maatschappelijke meerwaarde, waarbij we vooral oog hebben voor diversiteit en inclusie. Hoewel het niet de primaire taak is van de provincie vindt het CDA het een goede zaak dat Noord-Holland een regenboogprovincie is. Daarbij zetten wij ons volop in voor gelijke rechten en acceptatie voor iedereen, waaronder lhbtq+.

Behoud en versterking van het verenigingsleven

Samenleven moet je samen doen. Het verenigingsleven is onmisbaar in Noord-Holland, maar sport- en cultuurverenigingen en verenigingslocaties, zoals dorps- en buurthuizen, culturele ontmoetingsplekken en sportaccommodaties, hebben het al jaren zwaar. Het behoud van maatschappelijk vastgoed is van cruciaal belang voor de

leefbaarheid en vitaliteit in onze mooie Noord-Hollandse dorpen en steden. Om te voorkomen dat zij verdwijnen steunt het CDA verenigingen en verenigingslocaties met acute problemen en helpen we ze in de verduurzamingsopgaves zodat deze locaties toekomstbestendig zijn en niet verdwijnen. Hiervoor stellen we geld beschikbaar en bieden we hulp, bijvoorbeeld met duurzaamheidscoaches. Juist in kleine kernen zijn deze locaties van belang, maar ook in grote steden is er behoefte aan ontmoetingslocaties.

Het CDA wil in Noord-Holland een actief verenigingsleven ondersteunen. Dit doen we door de subsidie voor Dorpswerk Noord-Holland structureel te maken. Daarnaast ondersteunen we vrijwilligers, bijvoorbeeld door gratis toegang voor het provinciaal museum of gratis cursussen. De provincie blijft ondersteuning bieden aan bibliotheken, die een belangrijke rol spelen in lokale gemeenschappen.

Investeren in culturele kweekvijvers

De provincie en haar inwoners moeten weer trots worden op de eigen cultuurhistorie en de talrijke culturele initiatieven die de provincie telt. Het is zonde dat prachtige culturele initiatieven niet door kunnen gaan door een gebrek aan steun. Makers moeten worden gestimuleerd en de kans krijgen zich te ontwikkelen. Het CDA vindt dat de provincie hier een belangrijke rol kan en zou moeten spelen. Wij pleiten voor een provinciaal loket voor (jonge) makers, waar verbindingen gelegd worden, zodat er kweekvijvers van cultuur ontstaan. Kunst en cultuur zijn te belangrijk om aan de markt over te laten of om niets aan te doen, en hebben de stimulans van de provincie hard nodig.

Spectaculaire grote festivallocaties buiten natuur en woonwijken

Wat goede kunst is en wat niet is valt niet eenduidig te zeggen; juist deze sector kenmerkt zich door vernieuwing en verandering. Er zijn veel culturele projecten die winstgevend zijn, zoals de vele muziekfestivals en culinaire festivals. Waar grote muziekfestivals geluidsoverlast en natuurschade veroorzaken, moet meer sturing door de overheid plaatsvinden. Wij pleiten voor meerdere speciaal aangelegde top-festivallocaties in onze provincie waar voorzieningen (zoals elektriciteit en verhardingen) zijn aangelegd en die goed met OV bereikbaar zijn.

We bouwen fantastische festivallocaties, zodat de natuur gespaard kan worden.

Structurele subsidie partners van de provincie

Verder willen wij het budget voor cultuureducatie laten meestijgen met de groei van de bevolking, toegankelijke opleidingen voor vrijwilligers, versterking van jeugdparticipatie en behoud van de talentontwikkeling via Sportservice Noord-Holland. Bij de ondersteuning van de georganiseerde sport en het verenigingsleven speelt Sportservice een belangrijke rol in het uitvoeren van het beleid en versterkt ze

vrijwilligersorganisaties. Op deze manier vergroot Noord-Holland de maatschappelijke meerwaarde van sport. De subsidie voor sportservice Noord-Holland maken we structureel. Zo waarborgen we de financiële gezondheid van verenigingen en sportclubs en houden we veilig sporten en bewegen 'om de hoek' toegankelijk.

Provinciaal centrum voor cultuur

Financiering voor culturele activiteiten is vaak uitdagend, terwijl er veel mogelijke inkomstenbronnen zijn. Vrijwilligers voeren culturele of historische activiteiten veelal uit, en zij vinden deze bronnen niet altijd. Het CDA wil een provinciaal centrum voor cultuur oprichten die vrijwilligers kan helpen bij hun taak.

Poëzie en Proza: de Provinciedichter

Ook aandacht voor poëzie en proza in de provincie vinden wij waardevol. Om meer aandacht te geven aan poëzie van eigen bodem, pleiten wij voor het jaarlijks aanstellen van een 'provinciedichter', in navolging van de stadsdichters die in verschillende gemeenten actief zijn. Het CDA wil hier een beperkt budget voor beschikbaar stellen.

Behoud karakteristiek erfgoed

De functie van de zogenaamde Loods Herbestemming die de provincie heeft aangesteld, willen wij continueren. Ook gaan wij voor het ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van een eigen Kerkenvisie. Juist kerkgebouwen zijn vaak van cultuurhistorische of sociaal-maatschappelijke waarde en zouden deze rol, soms los van kerkgenootschappen, ook moeten kunnen blijven behouden.

Daarnaast stimuleren we gemeenten een eigen actueel monumentenbeleid, voor gemeentelijke monumenten op te stellen. Ook hier vindt het CDA ondersteuning vanuit de provincie gewenst. De Stolpenwaarderingskaart en de bescherming van de voor Noord-Holland karakteristieke stolpen, zouden ook door de provincie gewaardeerd en ondersteund moeten worden, zodat gemeenten niet alleen staan in de bescherming van de stolpen.

Het CDA beschouwt het bewaren van vondsten en beheren in ons depot als een belangrijke taak en blijft het belang van het Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland ondersteunen. De kennis die we delen met gemeenten moeten we ook beschikbaar maken voor organisaties daarbuiten, zoals vrijwilligers(organisaties).

VII. Financiën en bestuur

Samenvatting

- De provincie investeert extra in bestrijding van de crises en in een duurzame en sociaaleconomisch evenwichtige toekomst
- Inkomsten en uitgaven van de provincie zijn structureel in balans
- Inkoop is maatschappelijk verantwoord, sociaal en lokaal
- We dwingen als provincie geen gemeentelijke herindelingen af
- Bij (potentiële) bestuurlijke fusies biedt de provincie betrokken gemeenten kosteloos ondersteuning aan
- De provincie verandert in een dienstbare en ondersteunende bestuurslaag
- Minder verkokering door integrale regionale (investerings-)agenda's
- Criminele ondermijnende activiteiten pakken we aan

In de afgelopen jaren zijn de taken van de provincie sterk onder druk komen te staan. Voor woningbouw, de energietransitie en -distributie, infra en mobiliteit, natuurbeheer, zoetwaterbeheer en verduurzaming van de agrarische voedselketen, maar ook het vitaal houden van het niet-stedelijke gebieden, kijkt men terecht naar wat de provincie Noord-Holland doet. Het CDA is van mening dat het accent de komende vier jaar moet liggen op bestrijding van de crises en op uitvoering. Geen nieuw beleid, hooguit het bijstellen hiervan, zoals het BPL. Daarvoor heeft de provincie een organisatie nodig die op sterkte is, met de juiste focus, dienstbare oplossingsgerichte houding, iets waar het CDA zich voor zal inzetten.

Efficiënte bedrijfsvoering van de provincie.

De provinciale begroting moet ook op lange termijn in evenwicht zijn. De kiezer kan erop rekenen dat het CDA het provinciale bestuur hier scherp op houdt. Echter, nu de provincie Noord-Holland daadkrachtig moet optreden in het bestrijden van verschillende crises, wil het CDA dat de provincie Noord-Holland extra investeert en ondersteuning biedt en niet de hand op de knip houdt. Zuinigheid mag geen reden zijn om de crises en knelpunten niet voortvarend te lijf te gaan. Daarbij streven wij natuurlijk wel naar een slimme en doelmatige besteding van belastinggeld.

We investeren extra in bestrijding van de crises en in een duurzame en sociaaleconomisch evenwichtige toekomst.

Geen lastenverhoging

Noord-Holland heeft van alle provincies de laagste opcenten, de provinciale belasting die via de motorrijtuigenbelasting wordt geïnd. Aangezien de motorrijtuigenbelasting waarschijnlijk wordt veranderd, is de toekomst van deze belasting nog niet duidelijk. We weten nog niet hoe het nieuwe belastingstelsel eruit gaat zien, maar wij willen

geen verhoging van de lasten van de automobilist. Deze opcenten komen namelijk al boven op de hoge brandstofkosten.

Lokale ondernemers en het MKB

Via de inkoop en aanbestedingen kan de provincie veel invloed uitoefenen op versterking van duurzaamheid en lokaal inkopen. Bij het aanbesteden moeten lokale ondernemers ook goed mee kunnen doen. Met name bij de onderhandse aanbestedingen, moet de provincie Noord-Holland de kansen voor regionale bedrijven zo groot mogelijk maken om mee te kunnen dingen naar een opdracht. Bij grote aanbestedingen kan de provincie de belangen van het Noord-Hollands midden- en klein bedrijf (MKB) dienen door bijvoorbeeld bij onderaanneming een beroep te doen op regionale ondernemers. Als er een keuze is, gaat het CDA altijd voor het MKB. Dit is onze economische motor.

Bestuurlijk toezicht: van politieagent naar coach

Een belangrijke wettelijke taak vanuit de provincie is het bestuurlijk toezicht op alle gemeenten in de provincie. De wetgeving hierover is in 2021 veranderd. De provincie is de nieuwe toezichthouder voor ruimtelijke ordening, bouwen, milieu, huisvesting, monumenten, archieven (overheidsinformatie) en constructieve veiligheid van bouwwerken. Het uitgangspunt van het CDA is dat de provincie deze taken niet als politieagent uitvoert, maar als coach. Wanneer gemeenten tekortschieten, moet via constructief overleg het probleem worden opgelost.

Meer uitvoering door integrale regionale aanpak

Het CDA wil naast probleemerkenning ook daadwerkelijke oplossingen voor de provinciale uitdagingen, zoals op het gebied van volkshuisvesting en woningbouw. Op deze thema's is simpelweg te weinig resultaat geboekt de afgelopen jaren. Dit vergt samenwerking en duidelijke afspraken met publieke en private partners. Wat het CDA betreft, verwerkt de provincie haar beleidsplannen in integrale regionale (investerings)agenda's met deze partners. Het CDA wil werken per regio, in plaats van verkokerd werken op onderwerp. Hiermee wordt de brug geslagen naar daadwerkelijke uitvoering.

Financiën en bestuurbaarheid gemeenten

De provincie moet geen gemeentelijke herindelingen afdwingen. Gemeenten moeten eerst zelf naar oplossingen zoeken als financiële- of bestuurlijke obstakels het oppakken van nieuwe of bestaande taken in de weg staan. Het CDA zal voorstellen voor gemeentelijke herindeling alleen ondersteunen als gemeenten daar zelf het initiatief toe nemen. Of als zich bestuurlijke- of financiële knelpunten voordoen die alleen door herindeling zijn op te lossen. Zowel onderzoeken als praktijk tonen aan dat 'groter' niet perse beter is en dat de efficiencyvoordelen in de praktijk tegenvallen.

Bestrijding ondermijnende criminaliteit

Veiligheid is belangrijk voor de leefbaarheid van onze provincie. Het CDA wil samen met gemeenten optrekken om inwoners van Noord-Holland te helpen signalen van ondermijnende criminaliteit te leren kennen en de meldingsbereidheid van inwoners

te stimuleren. Als het aan het CDA ligt, coördineert en faciliteert de provincie actief onderzoek naar de werkwijzen van digitale diefstal, babbeltrucs en illegale witwasactiviteiten in bedrijfsgebouwen of schuren. Door onderzoek te stimuleren, willen wij gemeenten helpen bij de aanpak van criminele ondermijnende activiteiten.

Betere benutting Europese steunfondsen

Europa is voor Noord-Holland enorm belangrijk. De provincie kan veel meer gebruik maken van Europese steunfondsen, waarmee goede investeringen in de provincie kunnen worden gedaan.

Burgerparticipatie

Het CDA vindt dat inwoners beter betrokken moeten bij besluiten die hun directe leefomgeving raken. De provincie moet zorgen voor een goede representativiteit, zodat iedere stem wordt gehoord. Het CDA is geen voorstander van referenda, omdat complexe besluitvorming ten onrechte wordt gereduceerd tot een ja of nee vraag. De provinciale referendumverordening moet worden afgeschaft. Zolang deze er is moet hier echter naar worden gehandeld.

SPEERPUNTEN PER REGIO

1. Regio Alkmaar

- **Woningbouw** staan we toe op locaties waar draagvlak is in de gemeenteraad, ook als dit een uitzondering is op de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap, zoals in Stompvoren-West en rond de woonkernen in de gemeente Bergen. We benutten maximaal de inbreilocaties en transformatie van ongebruikte bedrijfsgebouwen, zoals kantoren voor betaalbare woningbouw.
- We zorgen voor (tijdelijke) **huisvesting** van seizoenskrachten.
- De Provincie ondersteunt zonnepanelen langs de wegen rond Alkmaar en de A9 en stimuleert de wijkgerichte aanpak van **duurzaamheid** met initiatieven zoals de buurtbatterij of andere innovatieve duurzame energieontwikkelingen.
- Het CDA wil investeren in een **opleidingscampus** voor nieuwe technieken en toepassingen voor (nieuwe) duurzame energievormen en opslagmogelijkheden. Mogelijk kan Campus Energy Alkmaar in combinatie met de Energy & Health Campus in Petten in samenwerking met bedrijven een onderscheidend en toonaangevend karakter met hoogwaardige kennis aan onze regio geven.
- De druk op de **N-wegen** rondom Alkmaar richting het noorden verlichten we. De infrastructuur in en rond Alkmaar groeit mee met de woningbouw, zodat dit hand in hand gaat met goede bereikbaarheid; de aansluiting A9 bij Heiloo wordt gerealiseerd.
- De **N203** dient met voorrang door middel van grootscheepse veiligheidsmaatregelen veilig gemaakt te worden.
- Het CDA wil de doorstroming van het verkeer op de **Velser Traverse** bij Velsen-Noord en Beverwijk aanzienlijk verbeteren. Hierbij wordt gekeken naar het scheiden van langzaam verkeer en het overige verkeer.
- Kustgemeenten houden we bereikbaar met de **buurtbus**, door samenwerking in de regio en steun voor de vrijwilligers.
- We zetten in op een fijnmazig netwerk van **brandweerposten**.
- We verhogen het **serviceniveau op stations** door met gemeenten samen op te trekken richting NS, onder andere op het gebied van fietsparkeren en sanitaire voorzieningen.
- **Noord-Holland Noord** krijgt, net als de MRA, een eigenstandige plek aan tafel in de BO-Mirt (Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport).
- De N244 stellen we gedeeltelijk open voor een veilige afwikkeling van **landbouwverkeer**. We onderzoeken een eventuele openstelling voor landbouwverkeer op deel van de Ring Alkmaar. Dit doen we in overleg met brancheorganisaties als LTO (Landbouw- en Tuinorganisatie) en Cumela (groen, grond en infra).

- De provincie krijgt een eigen boot tijdens de **Pride Alkmaar** (en daarmee stimuleren we dat de regio ook aansluit op dit jaarlijkse mooie feest). Zo zetten we ons als regenboogprovincie in voor gelijke rechten en acceptatie voor iedereen, waaronder lhbtq+.

2. Regio Amstelland-Meerlanden

- Het **woonbeleid** voor Amstelland-Meerlanden moet meer worden toegespitst op de regio. Ondanks Schiphol, moet er meer mogelijk zijn voor levensbestendige woningen en meer eenouder-, jongeren- en ouderenwoningen. Concepten als modulair bouwen en tiny houses passen hier goed bij. Het CDA denkt aan de locaties Rijsenhout, Uilenstede en het voormalig Proefstation Aalsmeer. Hierbij past ook een maatwerkaanpak voor het landelijk gebied in de regio, waar verwaarlozing op de loer ligt of al gaande is door een te strakke provinciale Omgevingsverordening.
- Het nieuwe **maximumaantal vluchten** van 440.000 wordt niet overschreden. De regio ondervindt last van álle start- en landingsbanen. Naast ernstige geluids- en stikstofhinder, frustreert en blokkeert het luchthavenindelingbesluit (LIB) de ontwikkeling van onze woonkernen. De gewenste en noodzakelijk woningbouw in deze regio verdraagt zich niet met de overlast.
- De provincie moet zich hard maken voor het schrappen van de bestaande reservering voor een **zesde start- en landingsbaan** (parallel aan de Kaagbaan) van Schiphol.
- Er zijn grote zorgen over mobiliteit en bereikbaarheid van sommige dorpen in relatie tot de gewenste en noodzakelijke woningbouw. Woningbouw gaat niet zonder de noodzakelijke mobiliteit. Het CDA wil dat er voor deze regio in het algemeen, en voor Aalsmeer en Uithoorn in het bijzonder, een studie wordt gedaan naar de **toekomstige mobiliteitsvraag** in 2040. Ook de mobiliteitsvraagstukken over de provincie heen moeten daarin worden meegenomen, omdat vier van de zes gemeenten in deze regio grenzen aan een andere provincie.
- Om dorpen als Kudelstaart, Aalsmeer en De Kwakel bereikbaar te houden wil het CDA dat de **provinciale weg N231** (Legmeerdijk) tussen de N196 (Burgemeester Kasteleijweg) en Hoofdweg wordt verbreed. Bij de bouw van honderden extra woningen hoort ook dat de provincie investeert in de belangrijkste ontsluitingsweg voor Kudelstaart (N231).
- Om parkeerproblematiek in de wijken bij bus/metrohaltes te voorkomen moeten er **P&R plekken** worden gecreëerd langs provinciale wegen, zoals bij de N201/N521 (Zijdelweg). Dit vergroot de mobiliteit, bereikbaarheid en het woongenot en veiligheid in onze kernen.

- Het CDA wil ook de kleinere dorpen in de regio bereikbaar houden. De provincie moet in de vervoersregio aansturen op **vraaggestuurd** openbaar vervoer.
- Het CDA heeft zorgen over de onbereikbaarheid van sommige kernen bij **calamiteiten op provinciale wegen**. Bij een ongeval op bijvoorbeeld de N201 nabij het Amstel-aquaduct, ontstaat een verkeersinfarct dat meerdere dorpen treft. De provincie kan en moet hier in voorkomende gevallen adequater op inspelen door versneld alternatieve routes aan te geven op matrixborden en verkeer-apps. Ook het afsluiten van routes voor sluipverkeer is een optie om de (verkeers)veiligheid in deze kwetsbare kernen bij een calamiteit te borgen.
- Het CDA pleit voor meer **toezicht en handhaving** op provinciale waterwegen. De groei van de beroeps- maar vooral de recreatievaart op de vele wateren die deze regio rijk is vraagt naar verhoogde gemeentelijke handhaving en politie ook extra Provinciale inzet. Bijvoorbeeld aan de Amstel, waar gevaarlijke situaties door illegale ligplekken is ontstaan.
- Er moet meer geld naar Staatsbosbeheer voor het **onderhoud van de parken** zoals de Venneperveld in Nieuw-Vennep in de Haarlemmermeer en het gebied rond de Ouderkerkerplas.
- Geen inkrimping van de **natuur- en recreatiegebieden** voor havenbekkens in de regio Amstel- en Meerlanden

3. Regio Amsterdam

- Een groeiende stad heeft een goede infrastructuur nodig van en naar omliggende gemeenten. Om de stad voor iedereen bereikbaar te houden, willen we dat woningen in overloopgebieden altijd goed bereikbaar zijn met goed Openbaar Vervoer. Het is cruciaal dat het OV van en naar de buitenwijken van Amsterdam met de omliggende gemeenten beter wordt. Om dit tot stand te brengen, dient onder andere ook de **Noord/Zuidlijn** te worden doorgetrokken. Denk hierbij aan het noorden richting Zaanstad of richting Schiphol. Daarnaast moeten we investeren in de aanleg van de Oost-Westlijn door Amsterdam, en verder. Hiervoor is goede samenwerking met de omliggende gemeenten nodig.
- De provincie moet gemeenten helpen bij huisvesting van **kwetsbare groepen**, waaronder statushouders, mede door in te zetten op tijdelijke locaties.
- In een dichtbevolkte stad als Amsterdam waar ruimte zo schaars is, is het onverstandig om nieuwe windturbines op land te plaatsen buiten het industriële havengebied. De huidige **zoekgebieden voor windenergie in Amsterdam** worden geschrapt.
- De woningbouwopgave is groot. Het CDA is voor bouwen, om de stad betaalbaar te houden met name ook voor middeninkomens. Maar niet ten koste van de ruimtelijke en stedenbouwkundige kwaliteit. Ook willen we Amsterdam een groene stad houden. Er zijn dus **grenzen aan binnenstedelijk bouwen** in Amsterdam.

- Het is van groot belang om voldoende ruimte te houden voor het **bedrijfsleven**. In Amsterdam wordt daar te weinig mee rekening gehouden. Een groot deel van de bedrijventerreinen staat onder druk, omdat er woningbouw gepland is maar het is nog niet duidelijk waar de betreffende bedrijven dan naartoe kunnen. Hier is betere afstemming met omliggende gemeenten nodig en voldoende aandacht voor industrie en bedrijvigheid.
- Dit geldt ook voor de **Amsterdamse Haven**, waar de plannen voor Havenstad de ruimte voor bedrijven en alle banen die daarmee verbonden zijn, sterk onder druk zet. Het CDA steunt plannen voor de energietransitie en de haven kan daarbij een belangrijke rol spelen, maar dat kost ook veel ruimte. Het CDA wil dat alternatieven worden onderzocht voor onderdelen van Havenstad, zoals investeren in de zogenaamde 'Amsterdam Bay Area' en nieuwe woningen in het IJ richting Almere, gekoppeld aan de aanleg van goede infrastructuur.
- Toerisme in de Amsterdamse binnenstad is een groot probleem. Amsterdam en de provincie moeten samen bepalen welk type toerist Amsterdam wil trekken en hoe deze kan worden gefaciliteerd. Daarnaast moet de provincie nog meer doen om **toeristen te spreiden**.

4. Regio Gooi- en Vechtstreek

- De **spoorwegovergangen** in het Gooi (van Hilversum tot en met Weesp) vormen een grote barrière in deze regio. Het CDA wil dat deze hoger op de prioriteitenlijst komen te staan van het Rijk en zal hier maximaal op inzetten, samen met de regio. Het is de hoogste tijd dat deze knelpunten worden aangepakt.
- **Vraaggestuurd openbaar vervoer** wordt het uitgangspunt daar waar dat gewenst is in de regio. Meer maatwerk en flexibiliteit, minder lege bussen.
- Het CDA wil dat de **busverbinding** tussen Almere en Utrecht langs de oostkant van het Gooi behouden blijft.
- We zetten de Gooi en Vechtstreek op de kaart met de kenmerkende **watersport** in deze regio. Dit biedt mooie economische en toeristische kansen. Er wordt eindelijk een oplossing gezocht voor de waterplanten in het Gooimeer en de plassen in Wijdemerem.
- Het CDA is voor **kleine luchtvaart** en recreatief vliegen met bijvoorbeeld zweefvliegtuigen. Dit soort velden vormen een mooie proeftuin voor elektrische vliegtuigen. Vliegveld Hilversum blijft daarom open.
- De aanwezigheid van **mediabedrijven** in Hilversum is belangrijk voor de hele regio. De provincie ondersteunt deze economische motor.
- Woningbouw staan we toe op locaties waar draagvlak is in de gemeenteraad, ook als dit een uitzondering is op de regels voor het Bijzonder Provinciaal Landschap. Mits het geen niet gewenste effecten heeft op de omliggende agrarische activiteiten.

5. Regio IJmond

- Tata Steel wordt 100 % schoon. Dat is voor het CDA topprioriteit. De **luchtkwaliteit** in de IJmond moet verbeterd worden. Tata is zelf goed op weg en wij zullen het bedrijf blijven steunen om snel over te kunnen gaan op groen staal. Om de luchtkwaliteit verder te verbeteren wordt ook gesproken met andere partijen in de IJmond. Het CDA staat ook voor behoud van de werkgelegenheid bij Tata en wil daarbij, ook met verschillende partijen, bezien hoe de verbetering van de luchtkwaliteit een incentive kan zijn voor behoud en verbetering die werkgelegenheid.
- Bij de nieuwe verbinding A8-A9 is overlastbeperking voor de bewoners van de **Broekpolder** het belangrijkste aandachtspunt.
- De kansen voor **woningbouw** in de Spoorzone Beverwijk benutten we maximaal.
- Het CDA zet in op behoud van de **Kennemergaarde manege** in Santpoort-Noord en zoekt naar een integrale oplossing voor de stikstofproblemen samen met de andere sectoren.

6. Regio Kop van Noord-Holland

- De Kop van Noord-Holland kenmerkt zich als een sterke agrarische regio met onder andere bloembollenteelt, pootaardappelteelt, vollegrondsgroenteteelt, zaadverdelingsbedrijven en de glastuinbouw, zoals in Agriport. Het zijn **innovatieve bedrijven** van internationaal belang met oog voor duurzaamheid en technologische hoogstandjes. Greenport en Seed Valley zijn voor deze regio belangrijk en zorgen mede voor de verbinding tussen bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek. Het CDA wil al deze bedrijven ruimte bieden voor een duurzame ontwikkeling.
- De **verkeersveiligheid** op de N9, N99 en N250 moet worden verbeterd. Het CDA wil uitvoering geven aan de maatregelen uit de eindrapportage van 21 mei 2021 in het advies dat Arcadis heeft opgesteld. Dit advies is tot stand gekomen in samenwerking tussen het ministerie van I&M, Rijkswaterstaat, de Provincie en de regiogemeenten.
- Het CDA wil een betere **bereikbaarheid** van Den Helder en Hollands Kroon, waar sommige kernen nu als sluiproutes worden gebruikt. We willen het aanleggen van een alternatieve weg nader onderzoeken, waarbij de zogenaamde N77 een mogelijke optie is.
- De voorzieningen voor het openbaar vervoer in de regio worden op zijn minst op peil gehouden, maar het liefst verbeterd waar mogelijk. Dit zou kunnen door **vraaggestuurd OV**.

- Het CDA is voorstander van de **Energy & Health Campus**. Dit zien wij als een kansrijke ontwikkeling, zeker in combinatie met de vestiging van de Pallas-centrale.
- Het CDA wil ook in de (kleine) kernen in de Kop van Noord-Holland **woningbouw** om de leefbaarheid en de voorzieningen op het platteland te behouden. Inwoners, zowel jong als oud, willen hier graag wonen in een voor hen vertrouwde en prettige woonomgeving.
- Zonneweides hebben een grote impact op de omgeving en het landgebruik. Het CDA wil daarom dat **zonnepanelen primair op de daken** worden gelegd.
- **Arbeidsmigranten** zijn onmisbaar in de bedrijven. Goede huisvesting met aandacht voor het welzijn van seizoenarbeiders blijft prioriteit hebben. Grootschalige huisvesting geconcentreerd nabij kernen en kleinschalige huisvesting op het erf van agrarische bedrijven.
- De **haven van Den Helder** gaat in de toekomst een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Waar nodig ondersteunt en faciliteert de provincie de gemeente hierbij.
- Er blijft bijzondere aandacht voor **Texel** wat door het zijn van een eiland een andere verbinding heeft met Noord-Holland dan de andere gemeenten.

7. Regio West-Friesland

- Het CDA ziet dat juist in kleine kernen op het platteland woningbouw noodzakelijk is. We bieden gemeenten meer vrijheid en zetten in op **buitenstedelijk bouwen** waar gewenst. Dit doen we voor onze inwoners, van jonge starters tot senioren, die graag in hun vertrouwde omgeving willen blijven wonen.
- Het CDA is voor verdere uitbreiding van **bedrijventerrein De Veken** en staat niet achter de verhinderende zienswijze die door de provincie is ingediend.
- Daar waar **verkeersknelpunten** ontstaan door grote distributiebedrijven met bevoorradingslijnen en/of agrarische bedrijven zal ingezet worden op vergroting van de verkeersopname capaciteit.
- Langs de A7 moeten **geluidsschermen** komen om de overlast voor de bewoners van de Grote Waal te beperken. Het CDA maakt zich hiervoor sterk bij het Rijk.
- De overlast van **fonteinkruid** op de vaarroutes in de regio is enorm en moet tegengegaan worden.
- Deze regio kenmerkt zich als een agrarische regio, van tulpen- en paprikakwekers tot vollegrondsgroentetelers en toonaangevende zaadveredelingsbedrijven. **Greenport en Seed Valley** zijn essentieel voor de regio en voor de verbinding tussen onderwijs, overheidsonderzoek en het bedrijfsleven. Het CDA wil dit soort innovatieve bedrijven zoveel mogelijk stimuleren door ruimte te bieden voor duurzaamheid en technologie.
- Zonneweides hebben een grote impact op het landgebruik in de regio. Het CDA wil daarom dat eerst de **daken** worden vol gelegd met zonnepanelen.

- **Arbeidsmigranten** zijn van groot belang voor de economie van West-Friesland. Goede huisvesting is van belang. Samen met gemeenten en ondernemers zal grootschalige huisvesting worden gerealiseerd. Dit kan een tijdelijk karakter hebben.
- Het CDA bevordert het **toerisme** in de mooie steden Hoorn, Enkhuizen en Medemblik. Het CDA wil dat ontwikkelingen nabij onze kust en het IJsselmeer evenwichtig zijn. Belangen van recreatie en toerisme moeten in verhouding staan tot de doelstellingen op het gebied van water, ecologie en biodiversiteit. Bovendien willen we dat de zoetwatervoorraad wordt beschermd. Zoutindringing moet worden voorkomen. Onze zoetwatervoorraad is belangrijk voor ons drinkwater en voor de land- en tuinbouw.
- Om de Noord-Holland bereikbaar te houden en de ring rond Amsterdam te verlichten, is CDA voorstander van het verdubbelen van **de Houtribdijk**.
- Het CDA zet in op een **snelbusverbinding** op het nieuwe tracé (doortrekken N307 richting Flevoland) tussen Lelystad en Amsterdam Sloterdijk met tussenstops in Enkhuizen, WFO/ABC in Zwaagdijk en Hoorn. Deze busverbinding kan een alternatief zijn voor forensen en studenten die niet afhankelijk willen zijn van de auto en de trein.

8. Regio Zaanstreek-Waterland

- De woningnood is overal groot, ook in deze regio. **Procedures** moeten worden versneld en woningbouw in buitengebied moet mogelijk gemaakt worden. Het CDA vindt dit essentieel om tegemoet te kunnen komen aan de grote vraag.
- Het CDA wil de **Noord/Zuidlijn** doortrekken richting het noorden, zoals Zaanstad. Om de kernen aantrekkelijker te maken, moeten OV-verbindingen in de nacht worden versterkt.
- Wij zijn voor het **ondergronds maken van de N247** in Broek in Waterland om de leefbaarheid in het dorp te verbeteren. Aanpassing van de huidige plannen is nodig: het CDA wil dat het hele traject in het dorp ondergronds blijft. Zo kan zelfs met sterk toenemend vrachtverkeer de geluidsdruk verminderen en de luchtkwaliteit verbeteren in Broek in Waterland.
- De ontwikkeling van de **A8/A9** stagneert momenteel door de keuzes van de provincie en de problemen in de regio stapelen zich op. Het is tijd dat deze verbinding nu eindelijk gerealiseerd gaat worden, op een betaalbare manier.
- In deze regio liggen kansen voor spreiding van het **toerisme**, bijvoorbeeld richting Volendam-Edam en Monnickendam.

9. Regio Zuid-Kennemerland

- De regio moet **beter bereikbaar** worden, zowel voor toeristen als voor de forensen. We hebben hoogwaardige verbindingen met de plekken waar we werken (zoals Amsterdam, Schiphol, Utrecht), en we realiseren een Velsersboog voor een betere verbinding met de A9.
- Haarlem is **filehoofdstad** nummer 1. Het CDA wil af van die oneervolle eerste plek. De doorstroming van auto's en de veiligheid van fietsers kan en moet beter. Het CDA wil onderzoeken of het oversteken van de Westelijke Randweg (N208) meer ongelijkvloers kan. Denk aan tunnels bij bijvoorbeeld de Orionweg en bij de Kleverlaan. Bij de Schipholweg (N205) op de kruising met de Amerikaweg zou een tunnel ook de doorstroming kunnen verbeteren.
- De ruimte in deze regio is schaars. Voor woningbouw in Zuid-Kennemerland kan **geen natuur opgeofferd** worden, want die natuur maakt het wonen in Zuid-Kennemerland juist zo waardevol. De oplossing voor de woningnood ligt in deze regio juist in verdichting, in plaats van het verder opofferen van natuurgebieden.
- De regio Zuid-Kennemerland kent een redelijk aanbod aan **medische zorg** en ouderenzorg. Met de sluiting van ziekenhuizen elders in de provincie in de afgelopen periode, is het van belang dat de voorzieningen in Zuid-Kennemerland koste wat het kost behouden moeten blijven, of zelfs moeten worden uitgebreid. Hierin ligt een taak voor de provincie in het kader van de regionale omgevingsvisie en de uitwerking daarvan.
- CDA zet zich in voor behoud van manege Kruidberg, Manege Stal 's-Gravenweg en de boerderij van Dijkzeul. Realisatie van het NNN mag niet betekenen dat deze bedrijven geheel moeten verdwijnen. Er moet een goede oplossing gezocht worden met **toekomstperspectief voor deze bedrijven** die ook een sociale functie hebben in de gebieden.

AFKORTINGENLIJST

BO-MIRT	Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
BPL	Bijzonder Provinciaal Landschap
CDA	Christen-Democratisch Appèl
CO2	Koolstofdioxide
KRW	Kaderrichtlijn Water
LIB	Luchthavenindelingbesluit
LTO	Landbouw- en Tuinorganisatie
MKB	Midden- en Klein Bedrijf
MRA	Metropool Regio Amsterdam
NNN	Natuurnetwerk Nederland
NS	Nederlandse Spoorwegen
OV	Openbaar Vervoer
TBO	Terrein Beherende Organisatie
TNO	Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
VRA	Vervoersregio Amsterdam
WFO/ABC	Bedrijventerrein Zwaagdijk
WKW	Wezenlijke Kenmerken en Waarden

NOORD-HOLLAND